

Událost jako myšlenkový model

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2015](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2015](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 1. 3. 2015

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 1. 3. 2015

Událost jako myšlenkový model

Pokud chceme objasnit, co míníme „událostí“ (nebo jaký význam má slovo „událost“ v našem pojetí a použití), musíme ji vymezit pojmově, tj. nasoudit (ustavit) ji jako pojem (přesně: jako intencionální předmět nebo ne-předmět). A protože jsme příliš navyklí ke každému nasouzenému pojmu přiřadit jakoby se samozřejmostí příslušný intencionální předmět (objekt), dochází tak – jaksi rovněž se samozřejmostí – k tomu, že „událost“ míníme (myslíme, myšlenkově „uchopujeme“ atd.) jako nějaký („reálný“) předmět, tj. předmětně. Tak dochází hned k dvojímu myšlenkovému pochybení: kupř. událost, která si ještě nevytvořila svůj subjekt (tj. nestala se subjektem), nemá sice ještě žádný vnějšek, žádnou předmětnou stránku, ale tím je dáno, že ještě není „reálně“ skutečná, takže nemá smysl mluvit o její „niternosti“. Naproti tomu tam, kde si událost svůj subjekt už vytvořila a má tedy smysl mluvit také o její předmětnosti (na rozdíl od subjektnosti a vedle ní), nemůže být dostatečně popsána ani analyzována, dokud přicházejí v úvahu pouze její vnější, předmětné rysy. A vzhledem k tomu, že v dnešní době nemáme vypracovány lepší, přesnější prostředky jejího myšlenkového uchopování a předvádění (čímž myslíme co nejpřesnější pojmovou práci s intencionálními ne-předměty), musíme – snad jen dočasně – rezignovat na logické metody stanovování pojmové nadřaděnosti a podřaděnosti apod., a musíme myšlenkově pracovat s dnes dostupnějšími způsoby identifikace pojmu resp. jejího intencionálního modelu (v tomto případě ne-předmětu), např. také s metodou narativní (mnohem vhodnější pro popis a charakteristiku dějů, zejména pak událostních dějů). Pochopitelně pak nebudeme mít k dispozici formálně logickou identifikaci intencionálního ne-předmětu, takže nějaký čas se bez ní budeme muset obejít. Jsem však přesvědčen, že to neznamená nic definitivního, ale že dříve nebo později budeme schopni vše nejen relativně vylepšit, ale posléze snad i vytvořit jinou, novou „logiku“.

(Písek, 150301-2.)